AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2009.1.21.
SEC(2009) 47

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

amely a következő dokumentumot kíséri:

Javaslat:

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

a Közösség tagállamainak kikötőibe érkező vagy onnan induló hajókra vonatkozó jelentések alaki követelményeiről és a 2002/6/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

Jelentés a rövid távú tengeri szállítással összefüggő adminisztratív eljárások egyszerűsítésére, csökkentésére és megszüntetésére vonatkozó különféle lehetőségek hatásvizsgálatáról, valamint a korlátok nélküli európai tengeri szállítási térség végrehajtásáról

A HATÁSVIZSGÁLATRÓL SZÓLÓ JELENTÉS ÖSSZEFOGLALÁSA

{COM(2009) 11 végleges}
{SEC(2009) 46}

ÖSSZEFOGLALÓ

A közúti teherszállítás gyors ütemű növekedése és az azzal összefüggő forgalmi torlódások, balesetek és környezetszennyezés azok a legkomolyabb gazdasági, társadalmi és környezeti problémák, amelyekre a várakozások szerint a rövid távú tengeri szállítás előmozdítását célzó politika megoldást jelenthet. Európának olyan hatékony, módközi szállítási rendszerre van szüksége, amely – a lisszaboni menetrenddel és az európai közlekedéspolitikáról szóló fehér könyv félidei felülvizsgálatával összhangban – Európa versenyképességének és prosperitásának fenntartása, illetve növelése érdekében ötvözi az egyes szállítási módok előnyeit.

Az összetett adminisztratív eljárások akadályozzák a rövid távú tengeri szállítás gyorsabb fejlődését. A szóban forgó eljárások negatív gazdasági következményekkel járnak, különös tekintettel az adminisztratív késedelmekből fakadó költségekre, a gyakori vagy rendszeres ellenőrzésekre, valamint a dokumentumok és az eljárások előkészítésére fordított időre. Az ügyintézés összetettsége ezenkívül csökkenti a szóban forgó szállítási mód vonzerejét, így a rövid távú tengeri szállítás nem tud teljes mértékben hozzájárulni az európai szállítási rendszer hatékonyságához és fenntarthatóságához.

Amíg a szárazföldi szállítás esetében az akadályok megszüntetése végre megvalósult, az Európai Unió belső piaca mindeddig nem teljesedett ki a rövid távú tengeri szállítás tekintetében.

A korlátok nélküli európai tengeri szállítási térségre vonatkozó elképzelés kidolgozása keretében a Bizottság szolgálatai értékelték a rövid távú tengeri szállításhoz kapcsolódó főbb adminisztratív és dokumentumkezelési eljárásokat annak érdekében, hogy azok az uniós kikötők közötti szállítási műveletek összefüggésében egyszerűsíthetők, ésszerűsíthetők, illetve – amennyiben lehetséges – megszüntethetők legyenek.

Különösen a következők képezték vizsgálat tárgyát:

- vámeljárások (az egyszerűsített eljárásokat is ideértve);
- a hajókra vonatkozó jelentéstételi eljárások;
- állat- és növény-egészségügyi eljárások;
- veszélyes áruk szállítása.

Ezenkívül figyelembe vettük az alábbi, javító hatású tényezőket:

- adminisztratív adatok elektronikus továbbítása;
- egyablakos rendszer minden adminisztratív alaki követelmény teljesítéséhez;
- egymegállásos ellenőrzés;
- révkalauzi mentesítő igazolások;
- alternatív adminisztratív nyelv;

- a kikötőkben a rövid távú tengeri szállítás céljára kijelölt területek.

A következő szakpolitikai lehetőségeket mérlegeltük:

– status quo mint alapforgatókönyv;

– az egyes adminisztratív alaki követelmények eseti alapú egyszerűsítése;

– összehangolt intézkedéscsomag alapján történő fellépés az uniós kikötők között közlekedő hajókra vonatkozó alaki követelmények egyszerűsítése, csökkentése és – amennyiben lehetséges – megszüntetése érdekében, összhangban a szárazföldi szállításnál működő belső piac modelljével.

E lehetőségek hatásvizsgálata számos olyan feltételezésen alapul, amelyeket az érdekelt felek által tett észrevételek alapos mérlegelését követően dolgoztak ki. A hatásvizsgálat kellő bizonyossággal rávilágított arra, hogy az adminisztratív egyszerűsítés egyértelmű előnyökkel jár, valamint hogy a tengeri szállítási ágazatot nem célszerű kizárni az általános szabad áramlás rendszeréből, amely a szárazföldi közlekedés esetében megvalósult.

A kezdeményezés kivívta az érintett érdekelt felek teljes körű támogatását és egyúttal az integrált tengerpolitikáról szóló, nemrégiben közzétett közlemény – az úgynevezett „kék könyv” – egyik sarokköve. Az érdekelt felek úgy vélték, hogy nem csak a tényleges késedelmek, hanem késedelem kockázata is jelentős akadálya a rövid távú tengeri szállítás fellendülésének. A megbízhatóság és a pontosság a legfontosabb tényezők, amelyeket a javasolt intézkedések a társadalom számára viszonylag mérsékelt költségek mellett fognak előmozdítani. Az EU-n belüli tengeri szállításra vonatkozó adminisztratív alaki követelményeknek a többi szállítási mód gyakorlatához való hozzáigazítása több fuvarozót vonz majd a tengeri szállításhoz.

Ezért javasoljuk, hogy a Bizottság fogadjon el cselekvési tervet a meglévő adminisztratív eljárások egyszerűsítése, illetve egyes eljárások megszüntetése érdekében. A cselekvési tervben rövid távú intézkedéseket célszerű előirányozni:

– A 2002/6/EK irányelvben (kikötőkbe érkező és/vagy onnan induló hajókra vonatkozó alaki követelmények), a 2000/59/EK irányelvben (a hulladék és a rakománymaradványok fogadása), a 2002/59/EK irányelvben (hajómegfigyelés) és a 725/2004/EK rendeletben (tengeri védelem) előírt, a hajókkal és árukkal kapcsolatos jelentéstétel és formanyomtatványok ésszerűsítése.

– A szárazföldi szállítás mintájára az uniós kikötők között tengeri úton szállított áruk vámhatóságok általi rendszeres ellenőrzésének, illetve a dokumentumok ellenőrzésének megszüntetése. Az intézkedés szükségessé teszi a Közösségi Vámkódex[1] végrehajtási rendelkezéseinek módosítását, amely módosításoknak 2010-re hatályba kell lépniük.

[1] Az 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet, valamint az Európai Parlament és a Tanács 450/2008/EK rendelete (2008. április 23.) a Közösségi Vámkódex létrehozásáról (HL L 145., 2008.6.4., 1. o.).

– Az állat-egészségügyi és növény-egészségügyi termékek tekintetében 2009-ben iránymutatásokat kell elfogadni a 89/662/EGK[2], a 90/425/EGK[3] és a 2000/29/EK irányelvben[4] említett dokumentumok ellenőrzésének felgyorsítása érdekében.

További javító intézkedések végrehajtása is szükséges, nevezetesen:

– az adminisztratív adatok elektronikus továbbításának javítása,

– az adminisztratív eljárások egyablakos intézése,

– a veszélyes áruk tengeri szállításának egyszerűsítése azáltal, hogy az uniós tagállamok egyenértékűként ismernek el egyes IMDG (veszélyes áruk tengeri szállítása) és ADR/RID (veszélyes áruk közúti/vasúti szállítása) előírásokat.

A két első intézkedést széles hatókörű javaslatok keretében lehetne végrehajtani és összehangolni, különös tekintettel az elektronikus tengerhajózási rendszerek 2009-es bevezetésére vonatkozó cselekvési tervbe beépítendő javaslatokra.

Ezen túlmenően ajánlásokat kell megfogalmazni arra vonatkozóan, hogy a tagállamok mindig további javító intézkedéseket hajtsanak végre, amikor a helyi viszonyok lehetővé teszik hatékony végrehajtásukat. A következőkről van szó:

– a kikötőkben a különféle adminisztratív szolgálatok által végzett ellenőrzések összehangolása (egyablakos ügyintézési rendszer),

– a révkalauzi mentesítő igazolások hatályának kiterjesztése,

– azon gyakorlat bevezetése, hogy az ügyintézés során a nemzeti nyelv(ek) alternatívájaként a tengeren leggyakrabban használt nyelv is használható legyen,

– a kikötőkben a rövid távú tengeri szállítás céljára szolgáló területek kijelölése, amennyiben az megkönnyíti a szóban forgó szállítási módhoz kapcsolódó műveletek végzését.

Az intézkedések fenti kombinációja és összehangolt végrehajtásuk költségmegtakarítást és termelékenységnövekedést tesz lehetővé amellett, hogy az alapvető információk továbbra is elérhetők maradnának.

A vám- és egyéb fajta felügyelet alatt álló árukra vonatkozó információk továbbra is rendelkezésre állnának (állati eredetű termékek, állat- és növény-egészségügyi ellenőrzések), és azokat a helyszíni ellenőrzések során ismertetni kellene.

---

[2] A Tanács 89/662/EGK irányelve (1989. december 11.) a belső piac megvalósításának céljával a Közösségen belüli kereskedelemben alkalmazható állat-egészségügyi ellenőrzésekről (HL L 395., 1989.12.30., 13. o.).

[3] A Tanács 90/425/EGK irányelve (1990. június 26.) egyes élőállatok és állati termékek Közösségen belüli kereskedelmében a belső piac megvalósításának céljával alkalmazandó állat-egészségügyi és tenyésztéstechnikai ellenőrzésekről (HL L 224., 1990.8.18., 29. o.)

[4] A Tanács 2000/29/EK irányelve (2000. május 8.) a növényeket vagy növényi termékeket károsító szervezeteknek a Közösségbe történő behurcolása és a Közösségen belüli elterjedése elleni védekezési intézkedésekről (HL L 169., 2000.7.10., 1. o.).

A csomag lehetővé teszi a 2,4 milliárd EUR összegre becsült adminisztratív teher csökkentését, a környezeti előnyök pedig a 2009 és 2040 közötti időszakban a becslések szerint 182–365 millió EUR között mozognak. Az intézkedések megtervezésének, fejlesztésének és működtetésének becsült költsége 617 millió EUR. A költségek a gazdasági szereplők, elsősorban a kikötői hatóságok és a szállítási vállalatok között oszlanának meg. A nemzeti igazgatásokra háruló költségek elhanyagolhatók lennének.

Ez a megközelítés nem fenyeget azzal a veszéllyel, hogy csökken az előírások színvonala, és így megőrzi a vámjogi és a biztonsági kérdésekkel kapcsolatos rendeletek alapvető céljait.

Ez a megközelítés ezenkívül több tagállamban csökkentené a vállalkozások és ezáltal a fogyasztók költségeit.